

Strona znajduje się w archiwum.

Jak przeplacaly kopalnie - Decyzja UOKiK

Ustawianie wyników przetargów, zmowa cenowa i podział rynku – to praktyki stosowane przez trzy spółki zajmujące się dostawą produktów dla górnictwa. W efekcie kopalnie musiały płacić dwukrotnie wyższe ceny za te towary.

Prezes UOKiK nałożyła na uczestników porozumienia – Minova Ekochem, A. Weber i Schaum-Chemie Mikołów – kary o łącznej wysokości ponad 18 mln zł

Prawo antymonopolowe zakazuje zawierania porozumień ograniczających konkurencję. Należą do nich m.in. zmony cenowe, przetargowe, czy podział rynku. Jednym ze skutków niedozwolonych działań jest wyższa cena produktów i usług oferowanych przez uczestników kartelu. Dodatkowo, wspólne wpływianie na wynik przetargu powoduje nieefektywne wydawanie środków publicznych, na czym traci budżet państwa i wszyscy podatnicy.

W grudniu 2011 r. Prezes UOKiK wszczęła postępowanie przeciwko producentom specjalistycznych produktów używanych w górnictwie węgla. Wykazało ono, że trzy spółki - Minova Ekochem, A. Weber i Schaum-Chemie Mikołów – zawarły zmontowaną cenową oraz dokonały podziału rynku. Niedozwolone porozumienie dotyczyło przetargów organizowanych przez kopalnie i spółki węglowe na dostawy klejów poliuretanowych oraz pian fenolowych i mocznikowych. Są to produkty

używane w celu zwalczania zagrożenia pożarowego i metanowego pod ziemią, m.in. izolacji chodników przyścianowych, wypełniania pustek za obudową wyrobisk, konsolidacji górotworu, wypełniania szczelin i izolacji przecięcia pokładów wyrobiskami korytarzowymi. Ich sprzedaż odbywa się przede wszystkim poprzez przetargi organizowane przez kopalnie i spółki węglowe.

Dowody na istnienie kartelu zostały zdobyte m.in. dzięki współpracy z różnymi instytucjami. Podstawą do podjęcia działań były informacje uzyskane z prokuratury. Na etapie postępowania wyjaśniającego UOKiK współpracował również z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Wiele istotnych danych zostało uzyskanych również na podstawie zeznań świadków.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, że do zawarcia niedozwolonych porozumień dochodziło podczas wspólnych spotkań po ogłoszeniu przetargów spółki węglowe. Brali w nich udział najczęściej członkowie zarządu i osoby kierujące marketingiem i sprzedażą. - W trakcie wspólnych rozmów ustalano, które spółki uzyskają zamówienie publiczne, ich udziały w rynku oraz ceny, jakie zaoferują w przetargu. W efekcie kopalnie musiały płacić więcej za produkty specjalistyczne - mówi Prezes UOKiK, Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel.

Zmowa przetargowa i cenowa

Przetargi ogłaszane przez spółki węglowe dzielone były przez nie na poszczególne zadania. Uczestnicy zmowy ustalali, który z nich otrzyma zamówienie oraz ceny jakie zaoferują. Przedsiębiorca, wytypowany jako zwycięzca składał najtańszą ofertę, natomiast pozostali żądali za swoje usługi wyższej ceny, tak aby zachować pozory uczciwej rywalizacji, bądź w ogóle nie ubiegali się o kontrakt z kopalnią. Ustalone wspólnie stawki za kleje i pianki były na tyle wysokie, że spółki nie przeprowadzały ich kalkulacji, a także nie musiały brać pod uwagę wysokości cen surowców do ich produkcji.

Podział rynku

Ustalając zwycięzców poszczególnych przetargów, przedsiębiorcy mieli na celu zachowanie swoich dotychczasowych udziałów rynkowych. W przypadku klejów poliuretanowych spółce Minova Ekochem przysługiwało, jak zeznał świadek, początkowo ok. 50 - 60 proc. dostaw, a później ok. 48 proc. (ten podział nie dotyczył zamówień dla kopalni LW Bogdanka, która w całości miała być obsługiwana przez Minova Ekochem), natomiast pozostali uczestnicy zmowy mieli mieć równy udział w rynku. Jeżeli chodzi o pianki fenolowe, to ok. 60 proc. zamówień miało przypaść spółce A. Weber, a pozostała część - Minova. Schaum Chemie miała być natomiast liderem w sprzedaży pianek mocznikowych - spółce przydzielono ok. 50 proc. rynku, podczas gdy innym kartelistom - po ok. 25 proc.

Skutki porozumienia

Nielegalne ustalenia trwały co najmniej od 2005 r. Pierwsze przetargi, w których przedsiębiorcy rywalizowali między sobą zostały ogłoszone w sierpniu 2010 r. i dotyczyły dostaw środków chemicznych dla Kompanii Węglowej w 2011 r. Od tego momentu ceny oferowane przez przedsiębiorców zmniejszyły się o około połowę. W zмовie brali udział wszyscy najwięksi producenci klejów i pianek, którzy w większości przetargów byli jedynymi oferentami, co oznacza że przez co najmniej 5 lat kopalnie i spółki węglowe (Kompania Węglowa, Jastrzębska Spółka Węglowa, Lubelski Węgiel Bogdanka i Katowicki Holding Węglowy) zmuszone były płacić dwukrotnie większe ceny za produkty objęte porozumieniem. Wpłynęło to więc na koszty ich funkcjonowania, czyli pośrednio również na cenę sprzedawanego przez nie węgla.

Kary finansowe

Prezes UOKiK nałożyła na uczestników zмовy kary finansowe w łącznej wysokości ponad 18 mln zł*. Decyzja nie jest ostateczna, przysługuje od niej odwołanie do sądu.

Decyzja dotycząca zмовy producentów wyrobów dla górnictwa jest dziewiątym rozstrzygnięciem w sprawach niedozwolonych porozumień wydanym przez Prezesa UOKiK w 2013 r. W toku jest kolejnych 36 postępowań antymonopolowych, z czego 13 dotyczy zмов przetargowych.

*Na uczestników porozumienia zostały nałożone następujące kary finansowe:

Minova Ekochem - 13 136 847 zł

A.Weber - 2 841 943 zł

Schaum-Chemie Mikołów - 2 170 020 zł

Źródło: uokik.gov.pl

[Zobacz artykuł na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów](#)